

T Ü N D É R K E R T

Áldott húsvétot!

Kalendárium

- Április - Szent György hava

Ügyeskedj!

- Gondolkozz! Oldd meg!

Természetrajz

- Vörösbegy, menyét, gólyahír

Mese

- A kincsen vett játszótér

Nyelvöltögető

- Szólásmondásainkról

Gyerekszemmel

- Húsvét

Április - Tavaszho, Szent György hava

Április 24-én van Sárkányölő Szent György ünnepe, aki évszázadok óta a lovagok, lovas katonák, vándorlegények és a cserkészek patrónusaként ismert.

Szent György, a nagy katonaszent egyházunkat így figyelmezteti: „El ne felejtsetek, hogy a földön mindig harc, háború van a jó és a rossz között!”

A legenda szerint volt egy város, melynek a közelében élt egy sárkány, és zsarolta a várost. Minden áldott nap emberáldozatot kért. Amikor a király lányára került volna a sor, György megívott a sárkánnyal, megsebesítette és ártalmatlanná tette. Majd azt mondta a királylánynak: övedet kösd a nyakára, és vezessük be a városba! Mutassuk meg, mire képes a hit. György ezzel az egész várost megtérítette.

De Szent György oltalmazója a keresztény magyarságnak is. Nemzetünk védőszentje ő, mégpedig a kezdetektől fogva.

Így húsvét idején kívánom, hogy segítsen nekünk Szent György életünk nagy harcát

végigharcolni. A küzdelem során - bűneink miatt - megsebesülhetünk, de hozzá könyörögve segítségünkre jöhet, útra bocsátva bennünket: kezdjük újra!

Áldott húsvétot kívánok mindenkinek!

Vallási ünnepek:

Április 4.: Virágvasárnap

Április 5-11.: Nagyhiét

Április 11.: Húsvétvasárnap

Április 12.: Húsvéthétfő

Április 18.: Isteni Irgalmasság Vasárnapja

Húsvét 2. vasárnapja

Április 25.: Húsvét 3. vasárnapja

Márk evangélista ünnepe

Ijes napok:

Április 1.: Bolondok Napja

Április 8.: Emberszeretet Világnapja

Április 10.: Rákellenes Nap

Április 11.: Költészet Napja

Április 22.: A Föld Napja

Április 23.: A Könyv Napja

Április 27.: A Vakvezető Kuttyák Napja

Április 30.: A Méhek Napja

Márti

Kiadja a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Budapesti Központja

Szerkesztő: Till Csaba ■ Lektor: Gombkötő Csaba ■ A lapot írták: Gergely Krisztina, Gombkötő Csaba, Kék Helga, Král Zsuzsa,

Leleszné Borsi Gizella, Mészáros Márta, Taródné Kardos Ágnes, Zsóri Anikó ■ Tördelő: Farkas Péter ■

Felelős Kiadó: Györi-Dani Lajos ■ A NYOMDAI MUNKÁKAT A FOLPRIX-ET GYORSNYOMDA VÉGEZTE

Levelezni: 1033 Budapest 111. ker., Miklós u. 32.

Telefon: 388 - 87 - 60, 388 - 89 - 20

Fax: 368 - 42 - 83

E - mail: tunderkert@mmszbp.hu

Website: <http://www.mmszbp.hu>

A hónap állata és növénye

Az április zengő madárdallal köszönt minket. Madaraink ebben a hónapban kezdik meg a fészkelést. Vizmosások mentén, gyökerek között, fatuskók alatt ilyenkor építkeznek a **vörösbecy** is.

Fészket mohából és száraz levelekből készíti, belsejét finom gyökerekkel, lószórral béleli. A hónap vége felé a tojó már le is rakja 5-6 apró tojását.

Ez a pompás narancsvörös mellénykéjű madár igen okos is. Ahol üldözik, ott félénk és óvatos, de ahol védelmet, szeretetet tapasztal, ott bizalmassá válik.

A fiatal madarak eleinte nem hasonlítanak az öregekre, szüleik színeit csak az első vedlés után kapják meg. Táplálékuk pókok, rovarok közül kerül ki.

Föld alatti odújában apró kölykei vannak a **menyét** anyának is. A 4-7 kölyök még vak és magatehetetlen, anyjuk éjjel-nappal vigyáz rájuk. Ebben az időszakban a menyétek különösen sok rágcsálót, pocskot és egeret pusztítanak el.

Rendkívül karcsú alakjuk lehetővé teszi, hogy a pocskokat még járataikba is kövessék. Gyakran jól bevált vadászösvényeiket használják, ragaszkodnak területükhöz.

Ellenségeik a nappali ragadozó madarak, a baglyok, a róka és a hermelin. A menyét éjjel-nappal szünet nélkül vadászik. Gyors ugrásokkal fut előre, miközben gyakran feláll és figyel. Egércincogással közeledbe hívhatod!

Hazánk viszonylag ritka, tavaszi növénye a **mocsári gölyahír**. Nedves réteken, patak- és tóparton, ligeterdőkben találkozhattok vele. Kertekben is gyakran ültetik. Ennek az élénk sárga virágú növénynek minden része mérgező!

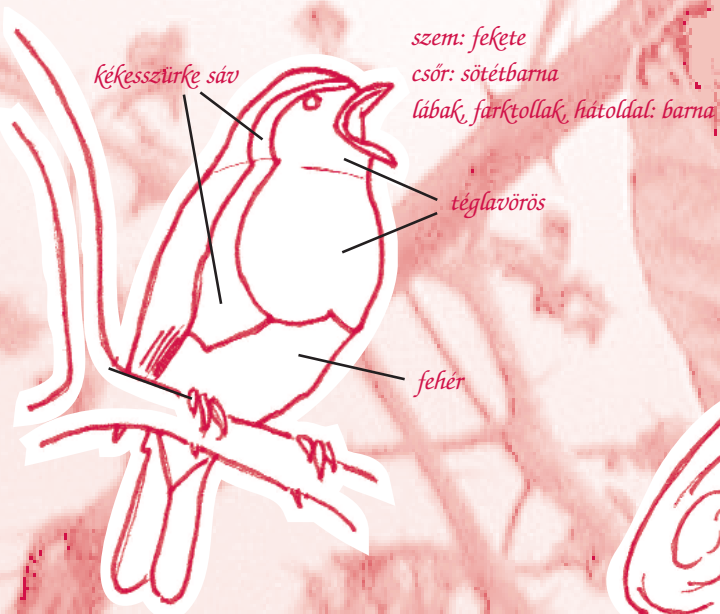
Kriszti

Christopher Grey-Wilson: Vadvirágok,
dr. Josef Reichholf: Emlösök,
Simon Tibor - Csapody Vera:
Kis növényhatározó című könyve,
Az emlösök - Túlélési stratégiák
(írta: Dr. Juliane Diller és mások) és
Európa madárkalauza című könyvek,
valamint Schmiadt Egon nyomán.

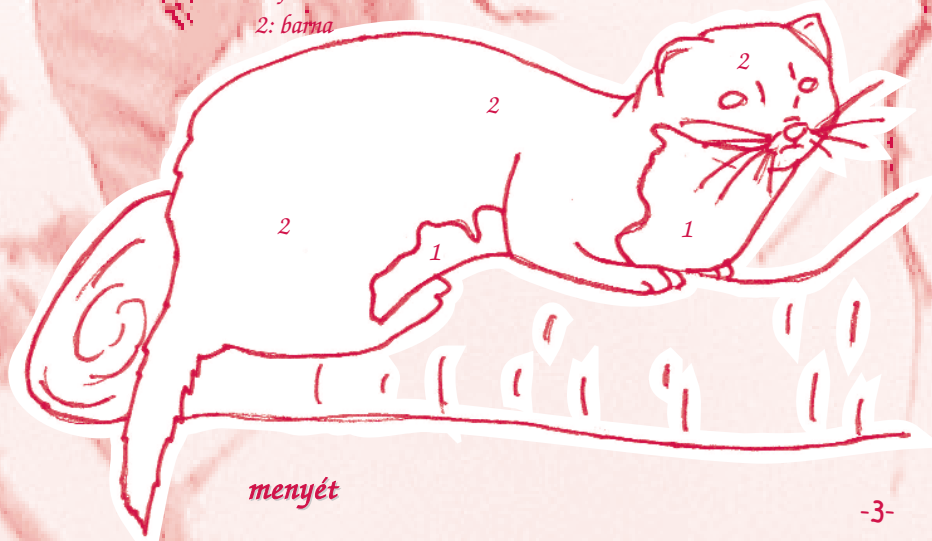
virág: sárga
szár, levél: zöld

mocsári gölyahír

vörösbecy

szem: fekete
orr: sötétbarna
1: fehér
2: barna

menyét

A kincsen vett játszótér

A rét felett röpült a szarka, amikor a nyuszi sárgarépa földjén megpillantott egy csillogó tárgyat. Sebesen leszállt, hogy megkaparintsa a kincset, de nem bírta kiszedni a talajból. Segítségül hívta hát a vakondot, ássa ki neki, amit talált.

Közben azonban a nyuszi is odaért, tudni akarta, mi ez a nyüzsgés a földjén. Szorgosan ásott a vakond, és nem sokára egy ékszerekkel teli, hatalmas ládát lapátolt elő a mélyből. Aranyláncok, rubintos gyűrűk, gyémánt fülbevalók ragyogtak, se szeri, se száma nem volt a csodálatos kincseknek.

Csak hogy kije legyen ez a pompás zsákmány?

A nyuszi szerint neki járt volna, hiszen az ő földjén lelték. A szarka is magának követelt mindent, mert ő látta meg először a kincset. A vakond viszont azt mondta, ő dolgozott meg azért, hogy a drágaságok a felszínre kerüljenek, nem vitás, hogy az egész láda az övé. Mivel nem tudtak dönteni vitájukban, a bölcs, öreg medvét

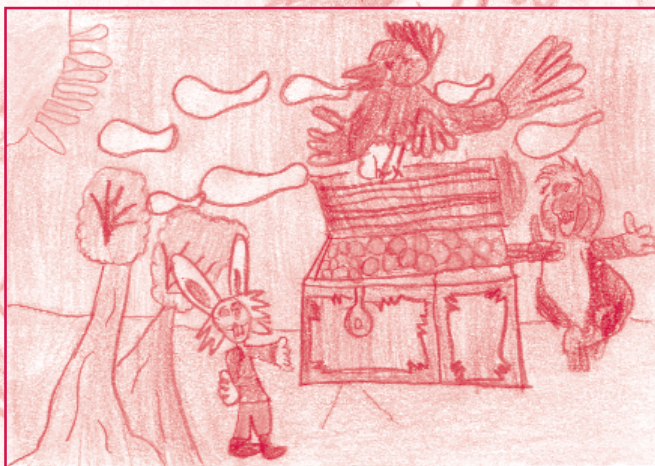
hívták bírónak ügyükhöz. A medvével megérkeztek az erdő állatai is, akik addigra híret vettek a csodás ládának.

– Ez a rét mindenké – szólt az öreg mackó –, hiszen a nyuszi csak bérlő a földön, így egyenlő arányban kell felosztani a kincseket. De ha mindenkinek adunk – nézett végig a tengernyi állaton –, akkor senkinek sem marad semmi. Mert ki

lenne boldog egy fél fülbevalóval, egy kettévágott gyönggyel? Azt mondom hát, adjuk el a kincset, és építsünk az árából játszótér!

Tetszett a bölcs medve ítélete a vadaknak, bár a szarka meg a vakond még dohogott egy kicsit a döntés

miatt. Amikor azonban a rét közepén megpillantották a kék hintát, a sárga forgót, a piros libikókát és a zöld mászókat, ujjongva vetették magukat a játékba. Mikor harmadszor csúsztak le a lila csúszdán, már eszközbe sem jutott a csillogó gyémánt fülbevaló, sem az aranyos karkötő.

Mórocz Luca, 8 éves

Egészség-abc

A tojás

- az élet és az újjászületés jelképe -

Kedvező tulajdonságai miatt a tojás a hétköznapi ételek egyik legnépszerűbb konyhai alapanyaga.

Tudod -e, melyek ezek a pozitív tulajdonságok?

- Teljes értékű fehérjét tartalmaz, mely fontosak a növekedéshez;
- Magas a vitamintartalma;
- Könnyen emészthető;
- Egyszerűen tárolható (hűtőszekrényben), és szállítható (tojásdobozban);
- Változatos ételek készíthetők belőle.

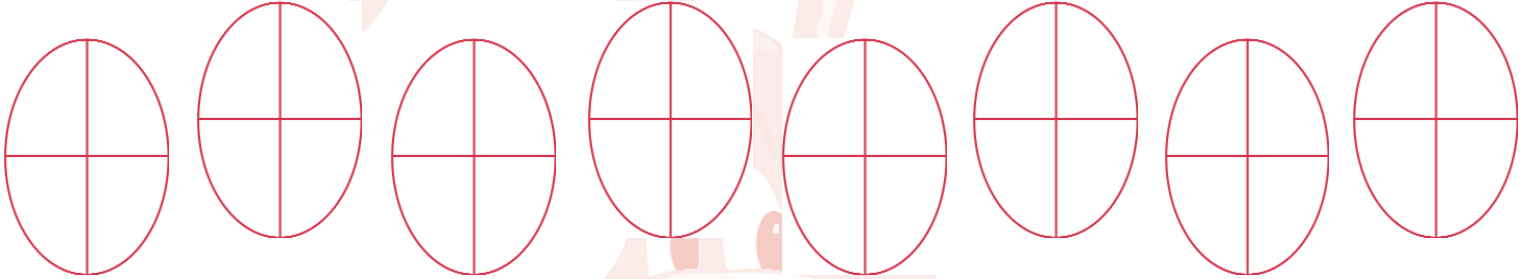

Mi az, amire érdemes figyelni?

- Nem megfelelő tárolásnál könnyen megromolhat;
- Túlzott fogyasztása már nem egészséges.

Ügyeskedj!

1. Színezd ki a tojásokat különbözőképpen! Piros, kék és sárga színt használhatsz.

2. Hogy mondjuk helyesen az alábbi közmondásokat?

Ordít, mint a nyúlba szorult féreg.
Nagy nyúlba vágta a fejszékét.
Előre iszik a nyúl bőrére.

3. Melyik lehet az alábbiak közül nyúlnév? Karikázd be!

RÉPAFALÓ

KÉSFOGÚ

4. Keresd meg az elbújtatott tojásokat a képen! Színezd ki őket pirosra!

5. Cseréld ki a nyúl szavakat úgy, hogy a mondatok értelmesekké váljanak!

Ha nagyon fúj a szél, nyúl kerül a fejemre.
Szerdán focimeccsen négy nyulat lóttek a focisták.
Nagyon egészséges a citromlé, főleg nyúltartalma miatt.

Összeállította:
Zsuzsa

1. Hogyan szoktatok ünnepelni húsvétkor?

A nagymamáméknál szoktam tölteni ezt az ünnepet, vidéken. Már a tavaszi szünet első napján leutazunk a bátyámmal. Húsvét első napján még készülünk a másnapra, festjük a tojásokat a mamával. De különböző színes fóliákkal is be szoktam vonni a tojásokat.

Húsvéthétfőn a mamával összejön a család – közös ebédelésre jönnek a rokonok (nagynéni, nagybácsi, unokatestvérek). A családon kívül jönnek a barátok, az ismerősök is locsolkodni. Szerencsére kölönivel locsolnak – nem szódavízzel, s ilyenkor mondanak 1-2 versikét is.

Például: *Én kis kertészlegény vagyok,
Rózsavízzel locsolgatók,
Azt álmodtam az éjszaka,
Itt is van egy rózsafa,
Szabad-e locsolni?*

2. Miből áll az ünnepi „menü“?

Füstölt sonka, tojás, töltött káposzta, pogácsa.

3. Ajándékokat szoktál-e kapni?

Igen, csokinyusztit szoktam kapni, és egy kis zsebpénzt.

4. Szereted-e ezt az ünnepet?

Igen, mert ilyenkor összejön a család, és együtt tudunk lenni, illetve jókat tudunk enni.

A kérdésekre válaszolt egy 12 éves leány.

Zsani

Népszokások

Komatál vagy mátkatál küldés

A húsvétot követő vasárnap jeles eseménye volt, mely főként a lányok között volt szokás. Ekkor díszes terítővel letakart, húsvéti tojással, kaláccsal, itallal megrakott tálat küldtek egymásnak, melynek átadása énekszó kíséretében zajlott.

A komatál küldők sűrű tartó barátságot kötöttek, társukat szinte testvérré fogadták. A lányok mátkának, a fiúk komának hívták ezentúl egymást.

Helga

Nyelvöltögető

Új sorozatunkban arra teszünk kísérletet, hogy játékos formában gondolkodtassunk a magyar nyelv rejtelmeiről! Íme az első téma.

Mire figyelhetsz fel a következő kis történetben? Anya majd hanyatt esett az ijedtségtől, amikor nyakig sárosan végül is haza húzott a szívem. Pedig csak bicikliztem egy jót... Ugye, az már csak nem baj. Nem hiszem, hogy ezzel rossz fát tettem a tűzre.

Képzeld el, mi lenne, ha...

- ☺ anya hanyatt esne minden kis ijedtségtől?
- ☺ nyakunkig sárosak lennénk egy kis biciklizéstől?
- ☺ a szívünk ide-oda húzgalna minket?
Talán még kórházba is kerülnénk.
- ☺ rosszakodáskor fát tennénk a tűzre?

Majd hanyatt esik: akkor mondjuk, amikor valaki meglepődik vagy váratlanul meglát valami kellemetlenséget

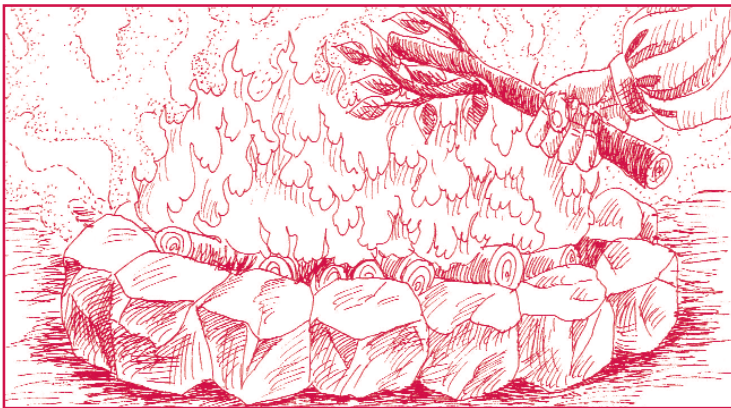
nyakig benne van valamiben:

nagy mértékben veszi ki részét valamilyen (negatív) dologból, cselekményből

valahova húz a szíve valakinek:

oda vágyik, oda tartozónak érzi magát

rossz fát tesz a tűzre: valamilyen (többnyire bocsánatos) bűnt követ el, vétkezik.

Az ábrán egy nyílt tűzhely látható

Mégpedig akkor, amikor a kis falusi vályogházak még csak a kürtön (füstöt kivezető nyílás) és az ajtón át tudtak szellőzni. Akkoriban nyílt tűzhelynél sütöttek-főztek. Ez olyasmi volt, mint a mai tábortűz, de bent volt a házban. Igazán rosszaságot követett el az, aki nem jó száraz fát, hanem rosszul égő, nedves fát helyezett rá, hiszen óriási füstfelhő keveredett a rosszul szellőző helyiségben.

Biztos vagyok benne, hogy mindnyájan tudtok válaszolni a fenti kérdésekre.

– ZŰRZAVAR lenne. Ezekben a szavakban az a különös, hogy senki nem szó szerint érti őket, mégis tudja, hogy mit jelentenek: szólásoknak mondjuk őket. Egynémelyiknek többszáz éves története van. Rossz fát például valóban tettek a tűzre valaha.

(Az ábra és az eredetmagyarázat forrása: Híves Márta: Fején találta a szöveget! Debrecen, TTK)

Csaba

Információk

LAJOS U.:

Kézműves foglalkozások kicsiknek: szerdánként 10.00-tól

Kézműves foglalkozások nagyoknak: hétfőnként 16.00-tól

Aprók tánca: csütörtökönként 10.15-től (vezeti: Gömöri Csilla néptáncoktató)

(Programunkat az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium támogatja.)

Mesesarok: keddenként 16.30-tól

(Programunkat az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium támogatja.)

Babamama-klub: április 7-én 10.30-tól

április 21-én 10.30-tól

(Programunkat az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium támogatja.)

HUSZTI ÚT:

Kézműves foglalkozások kicsiknek: szerdánként 16.00-tól

Aprók tánca: csütörtökönként 16.30-tól (vezeti: Gömöri Csilla néptáncoktató)

(Programunkat az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium támogatja.)

Agyagozás: keddenként 16.00-tól

Kézműves foglalkozások nagyoknak: vasárnaponként 15.00-tól

KERÉK U.:

Programjaink időpontját keresd a hirdetőtáblán!

ZEMPLÉN U.:

Kézműves foglalkozás: szerdánként 16.00-tól

szombatonként 15.00-tól

Mesedélután: péntekenként

(Programunkat az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium támogatja.)

Önismereti csoport: csütörtökönként 15.30-tól

Húsvéti ünnepség: április 11-én

GYŰRŰ U.:

Kézműves foglalkozás: keddenként 16.00-tól

szombatonként 15.00-tól

Babamama-klub: szerdánként 10.30-tól

(Programunkat az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium támogatja.)

SILVANUS SÉTÁNY:

Kézműves foglalkozás: hétfőnként és péntekenként 16.00-tól

Babamama-klub: szerdánként 10.30-tól

(Programunkat az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium támogatja.)

Énekes, mondókás foglalkozás: keddenként 10.30-tól

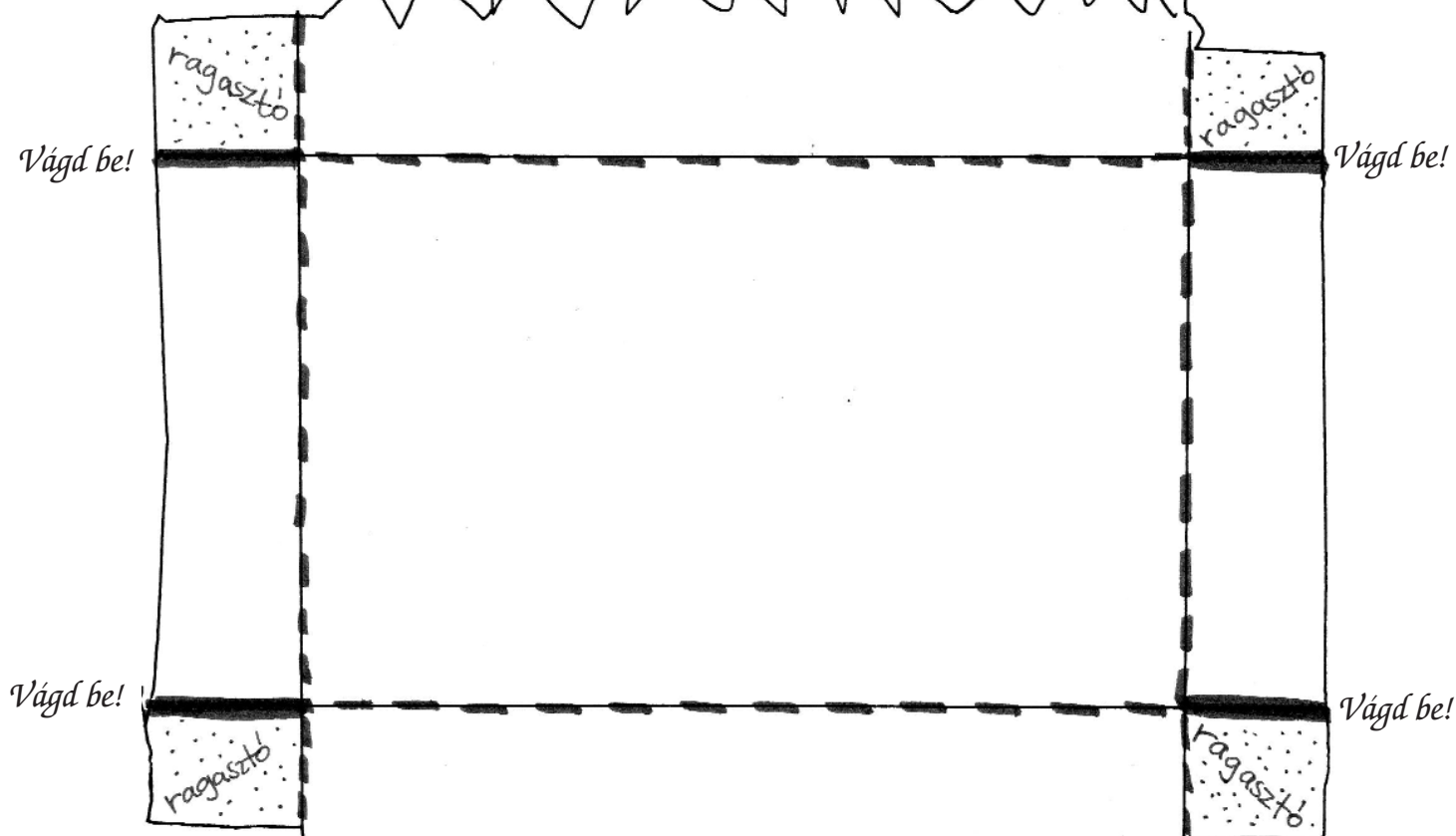
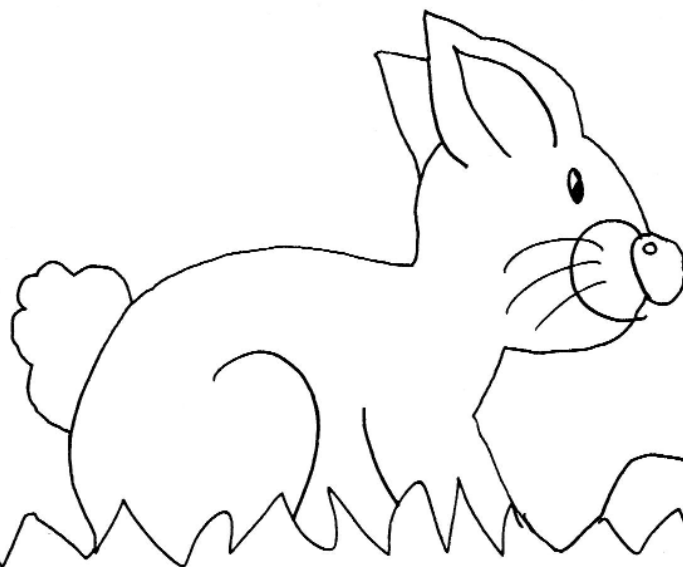
A PROGRAMVÁLTOZTATÁS JOGÁT FENNTARTJUK!

MELLÉKLET

1. Színezzétek ki a nyuszt és a füvet!
2. Vájjátok körbe a mintát, s a vastag vonalon vájjátok be!

Rajzolta:
Zsuzsa

3. A szaggatott vonal mentén hajtogasd be a dobozfelületet!
4. Ragasztózd be a pöttyözött füleket s illeszd őket a másik oldalhoz!

5. Tehetsz füvet, tojást, ajándékot a kész tartóba.

Jó munkát!